

МОВЛЕННЕВІ АКТИ В СТРУКТУРІ СУЧАСНОГО АНГЛОМОВНОГО ДИПЛОМАТИЧНОГО ДИСКУРСУ

(на матеріалі промов С. Пауер, В. Нуланд, Дж. Пайєта)

Ю.В. Судус (Івано-Франківськ)

Статтю присвячено дослідженню лінгвопрагматичних особливостей використання мовленневих актів у сучасному англомовному дипломатичному дискурсі. Проаналізовано присвячені подіям в Україні промови та інтерв'ю С. Пауер, В. Нуланд та Дж. Пайєта впродовж 2013–2015 рр. У статті висвітлюються основні особливості класифікації мовленневих актів і представлені результати аналізу частотності їх використання. Встановлено, що асертивні мовленневі акти є найбільш характерними для досліджуваних текстів.

Ключові слова: вербальна комунікація, дипломатичний дискурс, мовленневий акт.

Судус Ю.В. Речевые акты в структуре современного англоязычного дипломатического дискурса (на материале речей С. Пауер, В. Нуланд, Дж. Пайета). Статья посвящена исследованию лингвопрагматических особенностей использования речевых актов в современном англоязычном дипломатическом дискурсе. Проанализированы посвященные событиям в Украине речи и интервью С. Пауер, В. Нуланд и Дж. Пайета в течение 2013–2015 гг. В статье идет речь об основных особенностях классификации речевых актов, представлены результаты анализа частотности их использования. Установлено, что асертивные речевые акты являются наиболее характерными для исследуемых текстов.

Ключевые слова: вербальная коммуникация, дипломатический дискурс, речевой акт.

Sudus Y. Speech acts in the structure of modern English diplomatic discourse (based on speeches of S. Power, V. Nuland, G. Pyatt). The article studies the lingvopragmatic features of speech acts use in the modern English-speaking diplomatic discourse. The author analyzes speeches and interviews of S. Power, V. Nuland and G. Pyatt concerning the events in Ukraine in 2013–2015. The article highlights the main features of the classification of speech acts and presents an analysis of the frequency of their use. The author found that assertive speech acts are the most common for the studied texts.

Keywords: diplomatic discourse, speech act, verbal communication.

Постановка проблеми. Найбільш глобальною одиницею, у вигляді якої мовний код функціонує у вербальній комунікації, вважають дискурс, – мову, занурену в життя. Кінцевою реалізацією дискурсу, структурою, в яку він втілюється після свого завершення, є текст, або “зупинений дискурс”. Дослідження саме дипломатичного дискурсу сьогодні перебувають в активному періоді розвитку, адже він слугує підґрунтям для сучасних прагмалінгвістичних розвідок, потребуючи глибокого аналізу. На сучасному зрізі розвитку таких досліджень особливу увагу привертає теорія мовленневих актів, що й досі надзвичайно актуальна.

Мовленневий акт (МА) розглядають як елементарну, недискретну одиницю вербальної комунікації

(дискурсу). Мовною формою “зупиненого” МА є речення [4, с. 104]. Мовленневий акт потрактовують як цілеспрямовану мовленневу дію, що здійснюється у відповідності до принципів і правил мовленневої поведінки, прийнятими в конкретній спільноті; одиницю нормативної соціомовленневої поведінки, що аналізують у межах прагматичної ситуації [1, с. 31]. Теорія типології мовленневих актів є досі дискусійною, і це зумовлює актуальність досліджень у цій царині, а особливо в сучасному дипломатичному дискурсі, що залишається досі недостатньо дослідженим. Отже, об'єктом дослідження є сучасний англомовний дипломатичний дискурс, а предметом дослідження – мовленневий акт.

Метою статті є визначення частотності вживання різних типів мовленнєвих актів в сучасному дипломатичному дискурсі. Фактичним матеріалом слугували 35 промов та інтерв'ю англомовних дипломатів С. Пауер В. Нуланд і Дж. Пайєта стосовно подій в Україні за 2013–2015 рр., а це загалом 2203 мовленнєвих акти.

Аналіз останніх досліджень. Основи теорії мовленнєвих актів були закладені англійським філософом Дж. Остіном в 1930-х. Основні ідеї були презентовані у його лекціях у Оксфорді в 1952–1954, а пізніше у лекціях Вільяма Джеймса у Гарварді в 1955. Ці лекції були опубліковані посмертно в 1962 році у праці “How to do things with words”. Пізніше ідеї Дж. Остіна були удосконалені, систематизовані та розвинені його учнем, американським філософом Дж. Серлем. В загальному, теорія МА Дж. Серля – це систематизована та усталена класифікація Дж. Остіна [9, с. 238]. Ідеї Дж. Остіна розвивали філософи-аналітики, логіки та прагматики П. Строссон, Г.-П. Грайс, Дж. Ліч, Д. Шпербер, лінгвісти А. Вежбицька, М. Нікітін та ін. [2, с. 187]. Свої дослідження присвятили МА Т. Балмер та В. Бренненштуль, також Д. Вандервекен, Ю. Апресян, І. Сусов, І. Шевченко, В. Богданов, О. Романов, Ф. Бацевич, О. Семенюк, О. Яшенкова, В. Паращук та багато інших.

Виклад основного матеріалу дослідження. Основний принцип теорії МА є те, що висловлювання – це дія або її частина, а слова – це вчинки [7, с. 93]. Іншими словами, головна ідея теорії мовленнєвих актів полягає в тому, що вимовляючи речення в ситуації спілкування, мовець здійснює певну дію: повідомляє співрозмовнику щось, просить, обіцяє, наказує, тощо, а ці дії зумовлені комунікативним наміром адресанта, який визначає внутрішню програму мовлення і спосіб її втілення, тобто інтенцією [7, с. 81].

Провідними ознаками МА є інтенціональність, цілеспрямованість і конвенціональність. МА завжди співвіднесені з особою мовця і є складовою комунікативного акту поряд з комунікативною дією слухача і комунікативною ситуацією. Послідовність мовленнєвих актів у свою чергу утворює дискурс. [2, с. 187]

Згідно з Дж. Остіном, здійснення мовленнєвого акту забезпечують три основні операції, такі

як **локуція**, тобто побудова фонетично і граматично правильного висловлювання певної мови з певним смислом і референцією; **ілокуція** – надання висловлюванню певної комунікативної спрямованості; та **перлокуція** – викликання бажаного результату через мовленнєвий вплив на адресата [7, с. 81]. Деякими англійськими дієсловами та фразами, що асоціюються з ілокутивними актами є: *state, assert, describe, warn, remark, comment, command, order, request, criticize, apologize, censure, approve, welcome, promise, express approval, and express regret* [11, с. 254]. Творці теорії МА Дж. Остін та Дж. Серль керувалися тим, що основна одиниця вербальної комунікації не речення, а виконання певних дій – МА, таких як наказ, прохання, подяка, поздоровлення, вибачення тощо. У нашій роботі ми спираємось на визначення, що МА – це мінімальний, самостійний відрізок процесу комунікації, який здійснюється адресантом щодо адресата в певному контексті з певною комунікативною інтенцією [4, с. 105].

Першим здійснив класифікацію МА Дж. Остін, який виокремив п'ять типів ілокутивних актів: вердикативи, екзерситиви, комісиви, бехабітиви, експозитиви. Ця класифікація була непослідовною та неокресленою, що дало підставу Дж. Серлю запропонувати альтернативну типологію, побудовану з урахуванням ілокутивної мети, напряду пристосування та вираження психологічного стану мовця. Отже, він виокремлює п'ять типів ілокутивних актів: репрезентативи, директиви, комісиви, експресиви та декларативи [7, с. 85–86]. Проте, проблема типології МА є ще досі дискусійною. Услід за Дж. Серлем багато його послідовників здійснювали спроби розробити таку, яка була б повною й могла б претендувати на статус загальноновизначеної. Але дотепер такої класифікації ще не розроблено, тому в кожному конкретному дослідженні дослідник може обирати з достатньо великого переліку типологію, яка видається найбільш прийнятною, причому характерним для прагмалінгвістичних студій є внесення певних модифікацій та/або залучення окремих типів з інших класифікацій [6, с. 252].

У нашій роботі ми посилаємось на класифікацію МА, яка належить саме Дж. Серлю, оскільки вважаємо її найбільш доцільною та завершеною

для використання у даному дослідженні. Проте, деякі лінгвісти (В. Богданов, О. Романов, Г. Почепцов, О. Беляєва, І. Шевченко, А. Цуї та інші) виокремлюють ще **квеситиви** – запитальні мовленнєві акти, як окремий тип МА, оскільки їх ілокутивна мета скерована на активний запит нової інформації з метою заповнення інформаційних лакун у когнітивній діяльності того, хто запитує [3, с. 135]. Так як у досліджуваних нами промовах та інтерв'ю присвячених подіям на Україні в 2013–2015 рр., що належать англomовним дипломатам притаманне вживання питальних речень, ми вважаємо необхідним виокремити додатково групу квеситивів у нашому дослідженні.

Загальна кількість квеситивів у досліджуваних промовах та інтерв'ю становить **18 МА**. Наведено приклади: *“How many of you come from the east of Ukraine?”* [31], *“How do we support the Minsk Peace Plan?”* [35], *“Why?”* [23], *“Will Ukraine move closer to Europe as President Yanukovich says is his intent? Or will Ukraine be drawn to the closed system of the Eurasian Customs Union? What are the terms for the extraordinary financial assistance Russia says it will provide? What will satisfy the people on the Maidans, in Kyiv and around the country, who have made clear they expect more from their government and desire a future in Europe?”* [1], etc. Ця група, якщо не враховувати декларативів, є найменша за чисельністю серед усіх наведених нижче в Таблиці 1.

Репрезентатив або асертив – тип мовленнєвого акту, ілокутивна мета якого – представити певний стан речей. Репрезентативи зобов'язують мовця нести відповідальність за істинність висловлювання (наприклад, твердження, прородство, припущення) [7, с. 86]. Мовець має намір передати слухачу певну сукупність відомостей [4, с. 107]. Репрезентативи можуть бути введені за допомогою дієслів *to assert, to claim, to conclude, to report, to state, to affirm, to deny, to disclaim, to assure, to argue, to rebut, to inform, to notify, to remind, to object, to predict, to report, to retrodict, to suggest, to insist, to conjecture, to hypothesize, to guess, to swear, to testify, to admit, to confess, to accuse, to blame, to criticize, to praise, to complain, to boast, to lament* [3, с. 134; 9, с. 106]. Коли мовець використовує такий тип МА, тоді він/вона вірить у те,

що говорить і робить так, щоб слова відповідали цьому [9, с. 106].

У досліджуваних нами текстах промов та інтерв'ю С. Пауер, В. Нуланд та Дж. Пайета група репрезентативів є найчисельнішою і становить за нашими дослідженнями **1654 МА**. Дипломати здебільшого використовують МА ствердження, заперечують ту чи іншу інформацію, звинувачують, хвалять, запевняють та констатують факти. Кожному досліджуваному нами тексту притаманне чисельне вживання асертивів, що підтверджуємо наступними вибраними прикладами: *“The United States has always been a strong believer in and supporter of the Ukrainian people and their efforts to make their nation a better place”* [1], – даним асертивом посол США в Україні Дж. Пайет запевняє аудиторію в тому, що США завжди підтримуватиме Україну на шляху до саморозвитку. *“America’s goal is to see Ukraine put back on the road to political and economic health with a strong focus over the long-term on building institutional ties to Europe.”* [2], – за допомогою даного асертиву дипломат Дж. Пайет говорить про те, що є на час виголошення промови метою США. Наступні приклади теж є асертивами, що вжиті з метою констатації фактів, наведення аргументів, тощо: *“President Poroshenko made clear in his remarks yesterday in Davos, he wants to be the president of peace, not the president of war.”* [4], *“As the OSCE has reported, the minorities at risk in Crimea are Tatars and Ukrainians.”* [5], *“We said it when Russia flagrantly violated international law in occupying Crimea.”* [6], *“The Tatar community, which constitutes 12 percent of the population, is rightly fearful of again falling victim to deportation or discrimination.”* [11], *“Our democratic values are just as vital a pillar of our strength and global leadership as our militaries and our economies.”* [13], *“Our Embassy and our Ambassador maintain a rich program of outreach to all kinds of groups: to religious leaders, to business leaders, to students, to people on the Maidan, to people out in the regions.”* [19], *“Just this past weekend tens of thousands returned to the Maidan in Kyiv, hundreds joined them in other cities like Kharkiv, and some five hundred cars participated in a “protest drive” called*

**МА в промовах та інтерв'ю англомовних дипломатів
С. Пауер, В. Нуланд та Дж. Пайєта стосовно подій в Україні (2013-2015 рр.)**

Промови	Асертиви	Директиви	Експресиви	Комісиви	Квеситиви
1	14	10	4	2	4
2	2	2	0	1	0
3	61	7	9	0	0
4	20	2	1	2	0
5	26	4	2	3	0
6	62	3	1	1	0
7	33	15	4	0	0
8	67	13	2	0	0
9	69	15	2	2	0
10	52	6	2	2	0
11	30	4	4	1	0
12	67	3	4	1	0
13	32	13	7	5	0
14	60	3	5	9	0
15	51	5	7	7	0
16	42	17	7	1	0
17	5	3	0	0	0
18	34	6	8	0	0
19	47	0	8	5	2
20	31	5	6	6	1
21	70	25	7	5	1
22	40	1	4	9	0
23	44	21	8	1	1
24	27	0	6	0	0
25	32	5	5	2	1
26	51	3	8	1	0
27	98	3	4	3	0
28	30	2	4	1	0
29	76	2	4	3	1
30	45	11	3	1	0
31	15	33	23	11	5
32	9	0	7	5	0
33	27	4	2	1	0
34	55	5	7	0	0
35	92	7	5	2	0

AutoMaidan.”[20], “But Ukraine’s security remains under threat.” [21], “Russia’s occupation and attempted annexation of Crimea, its continued destabilizing actions in Eastern Ukraine and Gazprom’s June 16th gas delivery cut-off to Ukraine remind us that pressing security threats still exist.” [23], “This is a time of some stress in this

neighborhood.”[26], “As Ambassador Pyatt said, today Ukraine is asserting its independence, securing its international borders, and reaffirming its democratic, united, European choice.”[32], “Our security and our values, the bedrock of the bond that we have with each other are once again being tested.”[34], “President Obama has made clear that

the sanctions which were imposed against Russia in response to the illegal annexation of Crimea are going to remain in place." [35], etc. Ми внесли всі отримані результати до Таблиці 1.

Директив – тип мовленнєвого акту, ілокутивна мета якого – змусити адресата зробити щось. Директиви мають імперативну ілокутивну спрямованість. До них належать питання, що можуть спонукати слухача до здійснення асертивного мовленнєвого акту, і команди, що змушують слухача виконати певний акт мовного або позамовного характеру [7, с. 86]. Специфіка директивів полягає в тому, що вони зобов'язують слухача взяти до уваги бажання чи потреби мовця, а також включають МА, які потребують інформації [4, с. 108]. Опорні дієслова висловлення директивності: *to command, to request, to order, to ask, to direct, to urge, to tell, to require, to demand, to forbid, to prohibit, to enjoin, to permit, to suggest, to insist, to warn, to advise, to recommend, to beg, to supplicate, to entreat, to beseech, to implore, to pray* [3, с. 134; 7, с. 107].

У досліджуваних нами текстах промов та інтерв'ю англомовних дипломатів загальна кількість вжитих директивів становить **258 МА**. Наведемо приклади: *"Go out and vote on October 26th. Keep pushing for peace. Keep pushing for unity. Keep pushing for accountability. Keep pushing for checks and balances in your internal system. Keep pushing for a clean, accountable judiciary. Be active in your communities. Work for your country. Be builders, not destroyers."* [31], *"That course does not have to conflict with a robust trade relationship with Russia."* [1], *"Russia, stop this conflict."* [6], *"We urge the government, we urge the president to listen to these voices, to listen to the Ukrainian people, to listen to the Euro-Maidan and take Ukraine forward."* [18], *"Remove all military equipment and personnel from Ukraine."* [8], *"...stop backing the separatists;"* [8], *"...allow unimpeded OSCE monitoring and return control of Ukraine's international border to the Ukrainian government."* [8], *"We encourage Ukraine to continue to develop normal and strong, sovereign relations with all neighbors."* [20], *"We call on Russia to make the right choice: pull back your forces, deploy and support international*

monitors to Crimea and to eastern Ukraine and begin a real and productive dialogue with your neighbor in Ukraine." [22]. Дуже часто в МА даного типу мовець вживає модальне дієслова "must" і "have to". Оскільки дані дієслова означають наступне: *"it is your duty/you are obliged to do something"* [8, с.70], то це дає підстави стверджувати, що дані МА є директивними. Наведемо приклади: *"If, as a TransAtlantic community, we aspire to support and mentor other nations who want to live in justice, peace and freedom, we must be equally vigilant about completing that process in our own space."* [13], *"Together, as a transatlantic community, we must continue to set the global gold standard in protecting and advancing freedom, choice and human dignity of our own people and of people everywhere who share our values and aspirations."* [23], *"... all sides must renounce violence; those who abuse human rights must face justice; the fundamental freedoms of expression and peaceful assembly must be respected; journalists must be protected, and democratic norms and the rule of law must be upheld."* [16], *"But we must do more."* [16], *"Those responsible for the violence on November 30 must be brought to justice, and detainees must be released."* [17], *"It must stop."* [10], *"Now Russia and its proxies must do their part – withdraw their forces and all the heavy weapons that have flooded the east, restore Ukrainian sovereignty on the international border, withdraw heavy weapons there too, and return all the hostages—notably, including Nadiya Savchenko and Oleg Sentsov."* [30]. Група директивів зайняла друге місце за своєю чисельністю. Повні результати щодо кожної досліджуваної промови та інтерв'ю ми внесли до порівняльної Таблиці 1.

Експресив – тип мовленнєвого акту, ілокутивна мета якого – виразити певні почуття або настанови. Експресиви передають психологічний стан мовця щодо реальних справ, характеризують ступінь його відвертості [7, с. 86]. Суть експресивів – вираження істинних або зумовлених ситуацією емоцій мовця, спрямованих на адресата. Якщо МА виражає крім емоцій ще й ставлення адресанта до ситуації взаємодії, ці експресиви називаються бехабітивами, а їх лінгвістичні експоненти: *"I'm*

sorry” , “I’m so happy” [4, с. 108]. Парадигматичні випадки включають: *to blame, to apologise, to congratulate, to praise, to thank, to condole, to complain, to lament, to protest, to deplore, to boast, to compliment, to welcome, to greet* [9, с. 107].

Загальна кількість експресивів у досліджуваних нами текстах промов та інтерв’ю англомовних дипломатів становить 180 МА. Дані МА утворюють третю за чисельністю групу у табл. 1. Наведемо приклади: “*Thank you all for participating in today’s debate.*” [7], “*Mr. President, thank you for convening today’s session on the ongoing crisis in Ukraine.*” [12], “*Ambassadors Apakan and Tagliavini, we are grateful for both for your speaking with us today, and for the brave and critically important role the OSCE is continuing to play on the ground.*” [12], “*Thank you, Mr. Chairman, Ranking Member Johnson and all the Members of this Committee.*” [13], “*I am honored to come before you to be considered for the position of Assistant Secretary for European and Eurasian Affairs, and I am grateful for the confidence that President Obama and Secretary Kerry have shown in me.*” [13], “*Let me also express my gratitude for the leadership that Congress has shown with the overwhelming passage of the H.R. 4152 and S. 2183 in support of Ukraine.*” [14], “*We are also concerned about the pressure this crisis is putting on Moldova, Georgia, Armenia, Azerbaijan and other neighbors of Ukraine.*” [15], “*We congratulate all the countries who worked on that, including the Russian Federation.*” [16], “*We thank you for your partnership all these years, and we look forward to continuing to stand shoulder to shoulder with you as we take Ukraine into the future that it deserves.*” [18], “*Slava Ukraini!*” [31], etc. Загалом усі досліджені промови та інтерв’ю не є дуже експресивними. Особливість більшості полягає в тому, що дипломати вдаються до вживання експресивів на початку та на завершення розмови, а використані експресиви майже в усіх випадках є ніщо інше, як необхідне вираження подяки, привітання, прощання, тощо. Проте, трапляються випадки, коли дипломат виражає свої особисті емоції стосовно чогось конкретного, наприклад: “*I am proud to work with this committee to support their aspirations.*” [20], etc.

Комісив – тип мовленнєвого акту, ілюктивна мета якого – прийняття адресантом зобов’язання зробити щось. Комісиви накладають на мовця зобов’язання виконати певні дії у майбутньому або дотримуватися певної лінії поведінки [7, с. 86]. Комісиви відрізняються від директивів тим, що вони спрямовані на самого мовця. Часто лінгвістичні експоненти таких МА вміщують дієслова “*to swear*”, “*to promise*” тощо [4, с. 108]. Український вчений Ф.С. Бацевич зазначає, що комісивами накладають обов’язок виконати певні дії в майбутньому або дотримуватися певної лінії поведінки. Основними дієсловами формування комісивності є: *to committ, to threaten, to vow, to pledge, to accept, to consent, to refuse, to offer, to bid, to assure, to guarantee, to warrant, to contract, to covenant, to bet*. Парадигматичні випадки включають: *offers, pledges, promises, refusals, threats*. [3, с. 134–135; 9, с. 107].

Загальна кількість комісивів у досліджуваних нами текстах промов та інтерв’ю англомовних дипломатів становить 93 МА. Наведемо приклади: “*If confirmed, I pledge to work with all of you to protect and advance U.S. interests by promoting security, prosperity, democracy and human rights in Europe and Eurasia, and working with our Allies and partners there to advance our shared global interests.*” [13], – даним МА дипломат Вікторія Нуланд дає публічну обіцянку на прес-конференції в Києві, що буде працювати з Україною над досягненням її демократії, процвітання та безпеки. Наступний МА є теж обіцянкою, в якій йдеться про те, що що б не сталося США дотримає свою обіцянку щодо політичного та економічного стану Афганістану: “*Even as we wind down the ISAF combat mission in 2014, we will keep our promise to support the ANSF and Afghanistan’s political and economic development.*” [13]. “*Second, Russia is already paying a high price for its actions, and that cost will go up if its pressure on Ukraine does not abate.*” [14], – даним непрямым МА дипломат В. Нуланд погрожує Росії санкціями, які можуть піднятися в тому випадку, якщо Росія не перестане чинити тиск на Україну. Наступні приклади є МА непрямої обіцянки щодо дій США стосовно України та Росії на майбутнє: “*... we can and will begin to roll back some sanctions.*” [30], “*We will*

support the peace that you are working for with monitors, with technical equipment on the border, and with the moral authority that you stand on the side of right." [31], *"The United States will be with you."* [32], *"We will stand square with Ukraine in that regard."* [35], *"Of course, we will stay in close touch as we assess how much progress Russia has made towards that goal."* [35]. Повні результати щодо кожної досліджуваної промови та інтерв'ю внесені до порівняльної Таблиці 1.

Декларатив (перформатив) – тип мовленнєвого акту, ілюктивна мета якого – негайне змінювання об'єктивної реальності. Декларативи встановлюють відповідність між пропорційним змістом та реальністю, регламентованою соціальними конвенціями (оголошення війни, винесення вироку, надання імені, призначення на посаду, звільнення з роботи) [7, с. 86]. Декларативи представлені мовленнєвими актами, мета яких полягає у спонуканні реципієнта до дії. Декларативи реалізуються у запрошеннях, пропозиціях, вимогах тощо. Українські мовознавці О.А. Семенюк та В.Ю. Паращук пи-

шуть, що декларативи – це МА призначення, основна мета яких – надання мовленнєвої форми певним конвенціям, наприклад прийом на роботу, відкриття зборів, називання тощо. Для того, щоб МА діяли як декларативи, необхідне виконання певних умов: відповідний контекст повинен сполучатися з відповідною формою висловлювання. Лише окремі мовці, наприклад суддя чи священник, мають право озвучувати вирок чи оголошувати наречених чоловіком і дружиною [4, с. 108–109]. Опорними дієсловами декларативності є: *to declare, to resign, to adjourn, to appoint, to nominate, to approve, to confirm, to disapprove, to endorse, to renounce, to disclaim, to denounce, to repudiate, to bless, to curse, to excommunicate, to consecrate, to christen, to abbreviate, to name, to call*. Декларативні МА зустрічаються досить рідко, це підтверджує те, що в досліджуваних промовах та інтерв'ю МА даного типу не зустрічаються.

Внесемо отримані результати аналізу частотності вживання різних типів МА з Таблиці 1 до Рис. 1 і переведемо їх у відсотки для порівняння.

Рис. 1

Висновки. Аналіз фактичного матеріалу показав, що найбільшу частотність вживання мають асертивні мовленнєві акти. Група директивів виявилася другою за чисельністю, а експресиви посіли третє місце (див. табл. 1). Комісиви та квеситиви зустрічалися рідше та за чисельністю стоять

на передостанньому та останньому місці у таблиці. Ми припускаємо, що така велика частотність вживання асертивних мовленнєвих актів зумовлена свідомим наміром дипломатів звучати переконливо, а оскільки за такою кількістю асертивів стоїть по чисельності другою група директивів, то дане

вище можна розглядати як стратегію. Отже, перспективи подальших розвідок ми вбачаємо в поглибленому вивченні дискурсивних та прагматичних особливостей англomовного дипломатичного дискурсу з точки зору та комунікативних стратегій та теорії прямих і непрямих МА.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бацевич Ф.С. Категорії комунікативної лінгвістики: спроба визначення [Текст] / Ф.С. Бацевич // Мовознавство. – 2003. – № 6. – С. 25–32.
 2. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики [Текст]: підручник / Ф.С. Бацевич. – К.: ВЦ “Академія”, 2004. – 344 с.
 3. Бацевич Ф.С. Вступ до лінгвістичної прагматики [Текст] / Ф.С. Бацевич. – К.: ВЦ “Академія”, 2011. – 304 с.
 4. Семенюк О.А. Основи теорії мовної комунікації [Текст]: навч. посібник / О.А. Семенюк, В.Ю. Паращук. – К.: ВЦ “Академія”, 2010. – 240 с.
 5. Серль Дж. Класифікація иллокутивних актів / Дж. Серль // Новое в зарубежной лингвистике. – М.: Прогресс, 1986. – С. 170–194.
 6. Фролова І.Є. Стратегія конфронтації в англomовному дискурсі: монографія / І.Є. Фролова. – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2009. – 344 с.
 7. Яшенкова О.В. Основи теорії мовної комунікації [Текст]: навч. посібник / О.В. Яшенкова. – К.: ВЦ “Академія”, 2010. – 312 с.
 8. Dooley J. Grammar way 4: English grammar book / J. Dooley. – Express Publishing, 1999. – 224 p.
 9. Huang Yan. Pragmatics [Text]: Oxford textbooks in linguistics / Yan Huang. – Oxford: Oxford University Press, 2007. – 346 p.
 10. Levinson S.C. Pragmatics [Text] / S.C. Levinson. – Cambridge: Cambridge University Press, 1983. – 420 p.
 11. Searle J.R. What Is A Speech Act? [Текст] / J.R. Searle // Pragmatics: a reader. – Oxford: Oxford University Press, 1937. – P. 254–264
- New Day: Deadly Violence in Eastern Ukraine, January 22, 2015 [Electronic resource] – Access mode : <http://ukraine.usembassy.gov/speeches/amb-cnn-newday-01222015.html>
5. Text #5. Remarks by Ambassador Samantha Power, U.S. Permanent Representative to the United Nations, at a Security Council Meeting on Ukraine, April 13, 2014. [Electronic resource] – Access mode : <http://usun.state.gov/briefing/statements/224764.htm>
 6. Text #6. Remarks by Ambassador Samantha Power, U.S. Permanent Representative to the United Nations, at a Security Council Session on Ukraine, 28, 2014. [Electronic resource] – Access mode : http://www.washingtonpost.com/world/full-transcript-remarks-by-ambassador-samantha-power-us-permanent-representative-to-the-united-nations-at-a-security-council-session-on-ukraine/2014/08/28/b3f579b2-2ee8-11e4-bb9b-997ae96fad33_story.html
 7. Text #7. Remarks by Ambassador Samantha Power, U.S. Permanent Representative to the United Nations, at a Security Council Debate on the Purposes and Principles of the Charter of the United Nations, February 23, 2015. [Electronic resource] – Access mode : <http://ukraine.usembassy.gov/statements/power-02232015.html>
 8. Text #8. Remarks by Ambassador Samantha Power, U.S. Permanent Representative to the United Nations, at a Security Council Briefing on Ukraine Samantha Power, NY, January 21, 2015. [Electronic resource] – Access mode : <http://ukraine.usembassy.gov/statements/spower-unscc-remarks-01212014.html>
 9. Text #9. U.S. Ambassador to the UN Samantha Power’s statement on flight downed in Ukraine 7/18/14. [Electronic resource] – Access mode : <http://gretawire.foxnewsinsider.com/2014/07/18/u-s-ambassador-to-the-un-samantha-powers-statement-on-flight-downed-in-ukraine/>
 10. Text #10. Remarks by Ambassador Samantha Power, U.S. Permanent Representative to the United Nations, at a UN Security Council Meeting on Ukraine, March 3, 2014. [Electronic resource] – Access mode : <http://usun.state.gov/briefing/statements/222799.htm>
 11. Text #11. Remarks by Ambassador Samantha Power, U.S. Permanent Representative to the United Nations, at a Security Council Meeting on Ukraine U.S. Mission to the United Nations Samantha Power U.S. Permanent Representative to the United Nations New York, NY, March 19, 2014. [Electronic resource] – Access mode : <http://ukraine.usembassy.gov/statements/power-ukraine-03192014.html>
 12. Text #12. Remarks by Ambassador Samantha Power, U.S. Permanent Representative to the United Nations, at a Security Council Meeting on Ukraine, November 12, 2014. [Electronic resource] – Access

- mode : <http://ukraine.usembassy.gov/statements/power-ukraine-11122014.html> 13. Text #13. Statement of Victoria Nuland Nominee to be Assistant Secretary of State for European Affairs Senate Foreign Relations Committee, July 11, 2013. [Electronic resource] – Access mode : <http://ukraine.usembassy.gov/statements/v-nuland.html> 14. Text #14. Ukraine: Confronting Internal Challenges and External Threats Testimony Victoria Nuland Assistant Secretary, Bureau of European and Eurasian Affairs Statement Before the Commission on Security and Cooperation in Europe (Helsinki Commission) Washington, DC, April 9, 2014. [Electronic resource] – Access mode : <http://ukraine.usembassy.gov/statements/nuland-ukraine-04092014.html> 15. Text #15. Transatlantic Security Challenges: Central and Eastern Europe Testimony Victoria Nuland Assistant Secretary, Bureau of European and Eurasian Affairs Statement Before the Senate Foreign Relations Committee Washington, DC, April 10, 2014. [Electronic resource] – Access mode : <http://ukraine.usembassy.gov/statements/nuland-ukraine-04102014.html> 16. Text #16. Remarks by Victoria Nuland, Assistant Secretary for European and Eurasian Affairs at the OSCE Ministerial Council, Kyiv, Ukraine, December 5, 2013. [Electronic resource] – Access mode : <http://ukraine.usembassy.gov/statements/nuland-osce.html> 17. Text #17. Opening Statement by Assistant Secretary Victoria Nuland at Press Conference in Tbilisi, December 6, 2013. [Electronic resource] – Access mode : <http://ukraine.usembassy.gov/statements/nuland-georgia.html> 18. Text #18. Remarks by Victoria Nuland at the U.S.-Ukraine Foundation Conference, Washington, DC, December 13, 2013. [Electronic resource] – Access mode : <http://ukraine.usembassy.gov/statements/nuland-conference.html> 19. Text #19. Assistant Secretary of State for European and Eurasian Affairs Victoria Nuland Press Conference, February 7, 2014. [Electronic resource] – Access mode : <http://ukraine.usembassy.gov/statements/nuland-pressconf-2072015.html> 20. Text #20. Testimony on Ukraine of Assistant Secretary of State for European and Eurasian Affairs Victoria Nuland to the U.S. Senate Committee on Foreign Relations, January 15, 2014 [Electronic resource] – Access mode : <http://ukraine.usembassy.gov/statements/nuland-testimony-ukraine.html> 21. Text #21. Remarks by Assistant Secretary Victoria Nuland, Bureau of European and Eurasian Affairs: “Unity in Challenging Times: Building on Transatlantic Resolve”, Brookings Institution, Washington, DC, January 27, 2015. [Electronic resource] – Access mode : <http://ukraine.usembassy.gov/statements/nuland-transatlantic-resolve-01272015.html> 22. Text #22. Written Testimony of Victoria Nuland, Assistant Secretary, Bureau of European and Eurasian Affairs, Department of State, to the Senate Foreign Relations Committee Hearing on Russia and Developments in Ukraine, July 9, 2014. [Electronic resource] – Access mode : <http://ukraine.usembassy.gov/statements/nuland-testimony-07092014.html> 23. Text #23. Croatia Forum Speech by Victoria Nuland, Assistant Secretary, Bureau of European and Eurasian Affairs, Department of State, July 11, 2014. [Electronic resource] – Access mode : <http://ukraine.usembassy.gov/statements/nuland-croatia-7112015.html> 24. Text #24. Assistant Secretary Nuland’s Interview with Dumskaya in Odessa, Ukraine U.S. Department of State Victoria Nuland Assistant Secretary, Bureau of European and Eurasian Affairs Odessa, Ukraine, June 9, 2014. [Electronic resource] – Access mode : <http://ukraine.usembassy.gov/nuland-dumskaya-06092014.html> 25. Text #25. Press Gaggle at the OSCE with Victoria Nuland, Assistant Secretary of State for European and Eurasian Affairs Following the OSCE Special Permanent Council Meeting on Ukraine, Vienna, March 3, 2014. [Electronic resource] – Access mode : <http://ukraine.usembassy.gov/statements/osce-nuland.html> 26. Text #26. Remarks by Victoria Nuland Following Meeting With Minister of Foreign Affairs Natalia Gherman of Moldova, U.S. Department of State, Chisinau, Moldova, March 30, 2014. [Electronic resource] – Access mode : <http://ukraine.usembassy.gov/statements/nuland-moldova.html> 27. Text #27. Ukraine – Countering Russian Intervention and Supporting a Democratic State, Testimony, Victoria Nuland Assistant Secretary, Bureau of European and Eurasian Affairs, Statement Before the Senate Foreign Relations Committee, Washington, DC, May 6, 2014. [Electronic resource] – Access mode : <http://ukraine.usembassy.gov/statements/nuland-ukraine-05062014.html> 28. Text #28. Assistant Secretary Victoria Nuland Press Availability following GLOBESEC 2014, Press Availability following GLOBESEC 2014, Victoria Nuland, Assistant Secretary, Bureau of European and Eurasian Affairs, Bratislava, Slovakia, May 14, 2014. [Electronic resource] – Access mode : <http://ukraine.usembassy.gov/statements/nuland-globsec-05142014.html> 29. Text #29. Assistant Secretary of State for European and Eurasian Affairs Victoria Nuland Interview for the Charlie Rose Show With David Remnick, Washington, DC, May 27, 2014. [Electronic resource] – Access mode : <http://ukraine.usembassy.gov/statements/nuland-interview-05272014.html> 30. Text #30. Remarks by Victoria Nuland Assistant Secretary, Bureau of European and Eurasian Affairs, Center for European

Policy Analysis, Washington, D.C., October 2, 2014. [Electronic resource] – Access mode : <http://ukraine.usembassy.gov/statements/nuland-ukraine-10022014.html> 31. Text #31. Assistant Secretary Victoria Nuland's Remarks at Shevchenko University in Kyiv, October 7, 2014. [Electronic resource] – Access mode : <http://ukraine.usembassy.gov/statements/nuland-kyiv-10072014.html> 32. Text #32. Remarks by Assistant Secretary of State Victoria Nuland at a Ukrainian State Border Guard Service (SBGS) Base in Kyiv, October 8, 2014. [Electronic resource] – Access mode : <http://ukraine.usembassy.gov/statements/nuland-border-10082014.html> 33. Text #33. State's Nuland with Reijo Lindroos of YLE on Ukraine, U.S. Department of State, Helsinki, Finland, October 10, 2014. [Electronic resource] – Access mode : <http://ukraine.usembassy.gov/statements/nuland-yle-ukraine-10102014.html> 34. Text #34. Victoria Nuland, Assistant Secretary, Bureau of European and Eurasian Affairs, German Marshall Fund, Washington, DC, September 10, 2014. [Electronic resource] – Access mode : <http://ukraine.usembassy.gov/statements/nuland-09102014.html> 35. Text #35. Ambassador Pyatt's Interview on Hromadske Television, March 22, 2015. [Electronic resource] – Access mode : <http://ukraine.usembassy.gov/speeches/pyatt-hromadske-03222015.html>

REFERENCES

- Bacevych, F.S. (2003). Kategoriji komunikatyvnoji lingvistyky: sprba vyznaczennia [Categories of communicative linguistics]. *Movoznavstvo – Linguistics*, 6, 25-32. (in Ukrainian)
- Bacevych, F.S. (2004). *Osnovy komunikatyvnoji lingvistyky [The essentials of communicative linguistics]*. Kyiv: Akademia Publ. (in Ukrainian)
- Bacevych, F.S. (2011). *Vstup do lingvistychnoji pragmatyky [Introduction to linguistic pragmatics]*. Kyiv: Akademia Publ. (in Ukrainian)
- Dooley, J., and Evans V. (1999). *Grammar way 4: English grammar book*. UK: Express Publishing.
- Frolova, I.Y. (2009). *Strategija konfrontaciji v angломovnomu dyskursi [Confrontation strategy in the English-speaking discourse]*. Kharkiv: Kharkiv national university of Karazin V.N. (in Ukrainian)
- Huang, Y. (2007). *Pragmatics*. Oxford: Oxford University Press.
- Levinson, S. C. (1983). *Pragmatics*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Searle, J. (1986). Klasifikacyja ilokutivnyh aktov [The classification of illocutionary acts]. *Novoe v zarubiezhoj lingvistike – New in foreign linguistics*, 17, 170-194. (in Russian)
- Searle, J.R. (1937). What Is A Speech Act? In: *Pragmatics: a reader*. Oxford: Oxford University Press, 254-264.
- Semeniuk, O.A., and Parashchuk, V.Y. (2010). *Osnovy teoriji movnoji komunikaciji [The essentials of linguistic communication theory]*. Kyiv: Akademia Publ. (in Ukrainian)
- Yashenkova, O.V. (2010). *Osnovy teoriji movnoji komunikaciji [The essentials of linguistic communication theory]*. Kyiv: Akademia Publ. (in Ukrainian)